

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

4. De Magia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Diuinatoria sortis sunt quibus latentis veritatis manifestatio, non à Deo, sed à dæmone expresse vel tacite imploratur idq; superstitiosa & illicita.

- 10 Observaciones vanæ ex avium piscium exterminatione, aurium tinnitu, vulturis occurſu, & millia huiusmodi venialia sunt, quia non fides, sed vanarum tantum formido eis tribuitur.

C A P. I, V.

De Magia.

1 **M**agia vna est naturalis (quæ est ratio intra operantis efficiendi per applicationem naturalium agentium sine ministerio dæmonis. Altera est superstitiosa (quæ est ratio efficiendi mira opera dæmonis ministerio per signa ab ipso instituta ad imitationem signorum sacramentalium Christi Domini. Et quæ de diuinatione dicta huc referuntur. Nam per diuinationem desideratur à Dæmone rei occultæ cognitio; per magiam effectio alicuius operis.

- 2 Duplex Magia: Vna per pactum seu societatem explicitam cum dæmone cui iuncta apostasia à Christo & adoratio diaboli: credunt enim magi, diabolum non esse miserum, sed felicem, qui & ipsos felices reddere possit. Accedunt blasphemie in Christum & Spiritum sanctum, sacrilega tractatio S. Eucharistiæ, non raro etiam scdissima peccata per carnis cum diabolo in phantastico corpore commixtionem. Altera magia est per peccatum cum diabolo implicitum, si præter Ecclesiæ consuetudinem adhibeatur aliquid certo efficiendum cuius vim naturalem cum habere non possit, ut pote nec à Christo, neque ab Ecclesia institutum. Nec referet.

refert Christi sacra verba adhibere, si alia vana v. c. nomina, characteres adhibeantur, superstitiosum est, v. c. S. Iohannis Euangelium scriptum esse debere à virgine oriente sole in membrana virginea. Imò tamen si nihil adhibeatur, nisi quod secundum se ipsum v. c. solus versiculus ex Psalmo, sola ova paschalia, soli flores ex altari, si tamen in his certa fiducia conferendæ sanctitatis, aut temporalis commodi constituatur, superstitiosa sunt.

Gratia sanctorum plerumque tantum hominibus 4
conferitur, ita ut sit personalis, & non affixa certæ rei vel actioni à quacunque persona usurpetur. Licet vero interdum Deus homini peccatori gratiam gratis datam conferat, non tamen permanenter hæc habitualiter.

Quod si res aliqua aut ceremonia pietatis speciem gerens adhibeatur, non quasi certus & infallibilis effectus ex eo consequi debeat, sed quia inseruiat ad melius precandum, & efficacius à Deo aliquod temporale impetrandum, non est magicum quid, sed actus inanis superfluus contra Ecclesiæ consuetudinem.

Cultus superflui qui præter Ecclesiæ consuetudinem usurpantur, si non penitus tolli, quantum fieri potest, emendari debent, v. c. si homines etiam possint abduci, ne in die S. Stephani equis venam mittant, quod superstitiosum: in festo S. Iohannis flores decerpant, flores in igne S. Iohannis immittant: si abduci non possint, saltem edoceri debent, ut in his certam spem non collocent, sed saltem adhibeant ad se ipsos magis excitandos, ut à tali sancto, vel potius à Deo per Christum & sancti huius intercessionem petant rerum suarum
LII 2 confer-

conseruationem, & augmentum, si ad animarum suarum salutem expediens fuerit. Idem statuendum de certo numero Candelarum aut precum, ut id faciant in honorem alicuius mysterii, sed non ea persuasione, quasi deprecatio aut oblatio Deo grata futura non sit, si alius numerus adhibeatur.

6 Magiaë superstitiösæ tres sunt species: Primò, ars notoria, per quam certis verbis & signis adhibitis variæ sententiæ absque labore acquiruntur V.C. Ab Anabaptistis. Secundò, Ars sanatiua corporum per benedictiones, ligamina, scripturam, quæ naturalem vim medendi non habent. Tertio, Ars maleficiorum id est nocumenta iumentis, segetibus à Magis illata, ad restitutionem propter iniuriam obligantia. Vnde Magorum bona confiscantur, & ex his filci illata damna resarcire tenentur, iuxta l. non possunt ff. de iure filci: *Quia id bonum cuiusque intelligitur esse, quod æri alieno superest.*

7 Si certum est, rem quæ adhibetur ad morbum V.C. curandum secundum se inutilem esse, non iuuat præstatio, qua aliquis excludere velit pactum diaboli.

8 Magus si operam secundum artem suam præstitit, ac mercedem accepit, eam restituere non tenetur ad modum medici, licet effectus non sequatur modo diligentiam adhibuerit.

9 A Mago peti potest, ut signa magica quibus morbum intulit, destruat, seu dissoluat, non utendo nouo signo magico, licet quis suspicetur, magum tunc usurum signis: Quod si certò sciat, magum ut signo magico, peccat mortaliter, ipsum accedens, quia nunquam licitum est ab aliquo petere, seu aliquem inducere ad id agendum, quod sine peccato fieri

fieri non potest. Adhibere autem signum magicum, & pactum cum dæmone, intrinsecè & per se malum est. Quod si quis dubiter, vtrum licito an illicito modo solui possit, peccat, & abstinere debet in petitione; Ratio, quia in dubio facti cum agitur de periculo peccandi, Deum inhonorandi, tutior pars amplectenda est.

C A P. V.

De tentatione Dei.

Tentatio alia est seductionis ad peccatum, quæ¹ nullo modo in Deum cadit, iuxta Iacob. cap. 1. *Ipsenim neminem tentat*: Altera est probationis siue experimenti, quomodo in sacra scriptura Deus dicitur tentasse Iobum, Tobiam.

Peccatum tentationis Dei duplex est. Vnum² propriè dictum, quod ex infidelitate oritur, seu dubitatione de aliqua Dei attributo V. C. Præsentia, omnipotentia. Quo sensu legitimus de Israelitis Exod. 17. *Tentauerunt Dominum, dicentes: Est ne Dominus in nobis, an non?* Est intrinsecè mala, grauissimum peccatum. Alterum est peccatum tentationis minus propriè dictum, quod non ex dubitatione, sed præsumptione & nimia confidentia oritur, cum quis sine necessitate petit à Deo, vel voluntatis suæ, vel alterius rei miraculosam declarationem. In necessitate ad aliorum salutem, si non superant alia media veritatis cognoscendæ, licet à Deo humiliter signum petere: Ita excusatur seruus Abrahæ Gen. 24. petens signum à Domino per modum orationis: Ionathæ, 1. Reg. 14. Apostoli, Actor. 4. Nunc tamen si quis pro conuersione hæreticorum signum à Deo peteret, tentaret, cum non desint